

> Retouradres Postbus 18601 2502 EP Den Haag

Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
t.a.v. de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Postbus 90801
2509 LV Den Haag

Datum	Pagina	Kenmerk
15 april 2024	1 van 2	2024-0000198980

Betreft
Eindbrief bemiddeling Follow the Money - ministerie van SZW

Geachte mevrouw Van Gennip,

Op 17 juli 2023 hebben journalisten van Follow the Money bij het Adviescollege Openbaarheid en Informatiehuishouding (hierna: Adviescollege) een klacht ingediend. Aanleiding voor de klacht was de wijze waarop het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (hierna: ministerie van SZW) hun verzoek om informatie behandelde. Het Adviescollege is daarmee verzocht te bemiddelen tussen de journalisten en het ministerie van SZW.

Aanleiding voor de klacht

De klacht zag op het overschrijden van de beslistermijn, waarbij het ministerie herhaaldelijk de beslistermijn uitstelde en afspraken niet nakwam. Daarnaast werd zonder overleg door het ministerie besloten om het besluit op te delen in deelbesluiten, zonder duidelijkheid te geven over het aantal deelbesluiten of wanneer deze zouden worden toegestuurd. Daar komt bij dat de journalisten een verzoek hadden ingediend voor een interview, om op die manier informatie te krijgen. Dit verzoek werd afgewezen.

Verloop Woo-verzoek

Op 12 januari 2023 heeft de journalist van Follow the Money een Woo-verzoek ingediend bij het ministerie van SZW. In het Woo-verzoek werd verzocht om de openbaarmaking van publieke informatie over de subsidieregeling STAP-budget. Ondanks dat er tijdens de behandeling van het verzoek meermaals contact is geweest en het verzoek is gepreciseerd, bleef besluitvorming lange tijd uit. Ook werd een afspraak voor vertrouwelijke voorinzage één dag van tevoren afgezegd. Vervolgens werden de journalisten eenzijdig geconfronteerd met de afhandeling van het verzoek in deelbesluiten. Het eerste deelbesluit werd op 17 juli 2024 – vlak voor de start van de bemiddeling – ontvangen. Dit deelbesluit zag op 25 van de 689 geïnventariseerde documenten.

Verloop bemiddeling

In augustus 2023 heeft een gezamenlijk gesprek plaatsgevonden. In het gezamenlijke gesprek maakte de journalisten kenbaar dat zij hun journalistieke werk niet goed konden uitvoeren door de wijze waarop het ministerie hun Woo-verzoek behandelde. Dit onder andere omdat de STAP-regeling zou worden afgeschaft en de nieuwswaarde voor het publiek daarmee zou afnemen. De journalisten voelden zich dan ook tegengewerkt, aangezien zij zowel geen toegang tot informatie kregen via het Woo-verzoek en ook een verzoek tot een interview werd afgewezen.

Het ministerie van SZW heeft tijdens het gesprek excuses gemaakt en aangegeven dat de behandeling van het Woo-verzoek niet goed is verlopen. Tijdens het gesprek zijn afspraken gemaakt over de afhandeling van het Woo-verzoek. Daarnaast werd afgesproken een gesprek te organiseren tussen de journalisten en de secretaris-generaal van het ministerie van SZW, om het belang van de journalistiek bij een vlotte en ruimhartige toegang tot overheidsinformatie te bespreken. Dit gesprek vond plaats op 19 maart 2024. In dit gesprek zijn nogmaals excuses gemaakt voor de gang van zaken. Ook wordt alsnog de mogelijkheid voor een interview verkend.

Resultaat bemiddeling

Tijdens de bemiddeling zijn afspraken gemaakt over de fasering van de resterende deelbesluiten. De bemiddeling is vervolgens aangehouden tot het moment waarop het verzoek zou zijn afgehandeld en het gesprek met de secretaris-generaal had plaatsgevonden. Eind september is – conform de gemaakte afspraken – de besluitvorming afgerond en zijn de openbaar gemaakte documenten verstrekt. Na het gesprek met de secretaris-generaal is de bemiddeling beëindigd.

Tot slot

Uit de bemiddeling volgt dat de waarde van informatie na verloop van tijd kan afnemen. Een vlotte afhandeling van elk Woo-verzoek is daarom van groot belang. Dit belang speelt nog sterker bij een verzoek van een journalist over een op dat moment maatschappelijk relevant onderwerp. In dit geval moesten de journalisten lang wachten op informatie en tegelijkertijd werd een verzoek om een interview over het onderwerp af te nemen door de communicatieafdeling afgewezen. Hierdoor werden de journalisten belemmerd in het uitoefenen van hun controlerende taak en het informeren van de samenleving. Dit kan voorkomen worden door goed en continue contact met de verzoeker en interne samenwerking tussen een Woo-afdeling en communicatieafdeling.

Daarnaast is het eenzijdig opdelen van het besluit in deelbesluiten in strijd met de Woo. Bij omvangrijke verzoeken dienen in overleg met de verzoeker afspraken gemaakt te worden over een fasering in deelbesluiten die werkbaar zijn voor zowel de overheid als de verzoeker. Zeker voor journalisten is dit van belang, zodat zij een planning kunnen maken voor hun onderzoek en de samenleving tijdig kunnen informeren over maatschappelijke relevante onderwerpen.

Het Adviescollege wil tot slot de journalist en het ministerie van SZW bedanken voor hun inzet en open houding tijdens de bemiddeling.

Met vriendelijke groet,

namens het Adviescollege Openbaarheid en Informatiehuishouding,

Lydia Bremmer,
secretaris-directeur